

Instytut Filologii Polskiej

Uniwersytet Wrocławski

## OPISY SEMINARIÓW MAGISTERSKICH

### SEMINARIA ROZPOCZĘTE W ROKU AKADEMICKIM 2025/2026

| <b>FILOLOGIA POLSKA</b><br>(STUDIA STACJONARNE I NIESTACJONARNE) |                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| PROWADZĄCY/A                                                     | TEMAT SEMINARIUM                                                                      | OPIS SEMINARIUM                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| dr hab. Dariusz Dybek,<br>prof. UWr                              | Piśmiennictwo dawne –<br>w kręgu idei                                                 | <p>Seminarium da okazję do rozpoznania najważniejszych tematów dawnego piśmiennictwa (a więc – nie tylko literatury), obejmującego przede wszystkim cztery epoki: średniowiecze, renesans, barok i oświecenie. Istotne będzie czytanie tekstów dawnych w ówczesnych kontekstach: historycznym, religijnym, filozoficznym itd., a także badanie ich obecności w kulturze nam współczesnej (literaturze, filmie, grach komputerowych itp.). Uczestnicy seminarium będą mogli zająć się pojedynczym utworem, ale również – ich „wiązkami”, w postaci wybranej części lub całości dokonań jednego autora czy też utworów zbliżonych tematycznie i formalnie. Nie wykluczam, że seminarium zwieńczy przygotowanie do edycji wybranego tekstu staropolskiego.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| dr hab. Dorota Michulka, prof. UWr                               | Obraz bohatera<br>w literaturze, kulturze<br>i edukacji – kontynuacje<br>i nawiązania | <p>Kategoria bohatera literackiego rozpatrywana szerzej jako figura literacka (perspektywa retoryczna), postać literacka (ujęcie literaturoznawcze) (Markiewicz, 1983; Cofalik 1969; Gosk 2002), konstrukt kulturowy i pop-kulturowy (rozważany w kontekście wiedzy o kulturze i antropologii kulturowej) (G. Leszczyński, 2006; Eco, 1996) postać historyczna (np. rozpatrywana w odniesieniu do rzeczywistości pozaliterackiej) (Labuda 1979; Paluszewski 2006), wzorzec bohatera mitycznego i epickiego herosa (zakorzeniony w tradycji mitologicznej i epickiej) (np. Lord Raglan 1973; Bednarek 2001; Campbell 1997) odgrywa w literaturze <b>(także w tekstach przeznaczonych dla młodego odbiorcy)</b> istotną rolę i od lat absorbuje badaczy wielu dyscyplin: literaturoznawców, historyków, socjologów, kulturoznawców, filmoznawców, pedagogów i psychologów, uczonych reprezentujących obszar edukacji humanistycznej oraz bibliologów i nauczycieli. Obraz bohatera/wizerunek postaci w tekstach kultury, obecny także w folklorze (np.</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>w bajkach, baśniach i opowiadaniach ludowych) (Ługowska 1981) nie tylko stanowi o ich wyjątkowości, niezwykłości i niepowtarzalności, ale także, ze względu na swą wyrazistość i swoistą „modelowość”, typowość i charakterystyczność, inspiruje i prowokuje do przekształceń i adaptacji wpisuje się zatem znakomicie w proces „kontynuacji i nawiązań”. Może być także poddawany w opisie różnym strategiom przedstawiania, np.: stereotypizacji, mitologizacji, ideologizacji czy idealizacji [tak się dzieje w przypadku kreowania postaci bohaterów okresu realizmu socjalistycznego (Michulka, 2015)].</p> <p>Warto dodać, że postać bohatera może stać się siłą napędową fabuły, może wyznaczać jej przebieg i wewnętrzną organizację, postaci w związku z tym możemy podzielić na aktywne i pasywne. W konstruowaniu obrazu postaci literackiej na seminarium zwrócimy uwagę na trzy czynniki: 1.stereotyp utrwalony w danym gatunku literackim; 2. pozaliteracki wzorzec (model) osobowy dostępny obserwacji w świecie rzeczywistym, którego jest w założeniu literacką emanacją; 3. ideał, będący wzorcem wychowawczym godnym rozpowszechniania (propagowany wzorzec postawy). Podejmiemy także kwestie istnienia postaci w świecie przedstawionym, uzależnione od motywacji i charakterystyki (tu szczególnie ważne stanie się określenie TYPOWOŚCI oraz CHARAKTERYSTYCZNOŚCI w jej konstrukcji)</p> <p><b>Problem badawczy:</b></p> <p>Seminarium ma na celu ukazanie podobieństw i różnic społeczno-kulturowych, historycznych i ideologicznych w kształtowaniu obrazu bohatera w procesie przemian od bohatera narodowego do uniwersalnych wzorców osobowych, obecnych także w literaturze i kulturze popularnej : 1. bohatera historycznego (np. książę Józef Poniatowski) 2. literackiego (np. Pan Wołodyjowski, Staś Tarkowski, Grażyna) ze szczególnym uwzględnieniem 3. bohatera dziecięcego i nastoletniego (np. Marysia sierotka w baśni M. Konopnickiej, Tomek Sawyer, Alicja – nastoletnia bohaterka powieści Barbary Kosmowskiej <i>Pozłacana rybka</i> czy Iwo – bohater powieści Marcina Szczygielskiego <i>Czarny Młyn</i> - fantasy z elementami realizmu magicznego i powieści grozy ), 4. bohaterów uniwersalnych (np. literacki Harry Potter), ale także 5. ikon pop – kultury (np. Janosik czy Superman jako typ współczesnego herosa).</p> <p>Uczestnicy seminarium w porozumieniu z promotorem wybierają temat pracy</p> |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                  |                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------|---------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                  |                           | <p>magisterskiej, zagadnienie badawcze oraz teksty kultury, którymi chcą się zająć w pracy.</p> <p>Bibliografia do każdej pracy również przygotowywana jest wspólnie z promotorem.</p> <p><b>Wybrana literatura przedmiotu:</b></p> <p>Bednarek, B., <i>Epos europejski</i>, Wrocław 2001.</p> <p>Campbell, J. <i>Bohater o tysiącu twarzy</i>, przekł. A. Jankowski, Poznań 1997.</p> <p>Cofalik, J. <i>Postać literacka jako przedmiot rozważań teoretycznych i badań historycznoliterackich</i>, „Prace naukowe UŚ”, nr 3, 1969.</p> <p>Eco, U. <i>Supermen w kulturze masowej. Powieść popularna: między retoryką a ideologią</i>, 2008.</p> <p>Gosk, H. <i>Bohater swoich czasów. Postać literacka w prozie polskiej XX wieku o tematyce współczesnej. Wybrane zagadnienia</i>, Izabelin 2002.</p> <p>Jauss, H. <i>Wzorce interakcji w procesie identyfikacji z bohaterem</i>, w: <i>Współczesna myśl literaturoznawcza w Republice Federalnej Niemiec</i>, red. H. Orłowski, przekł. M. Łukasiewicz, W. Bialik, M. Przybecki, Warszawa 1986.</p> <p>Labuda, A.W. <i>O literackich i nieliterackich obrazach postaci</i>, „Teksty” 1979, nr 4.</p> <p>Leszczyński, G. <i>Kulturowy obraz dziecka i dzieciństwa w literaturze drugiej połowy XIX i w XX wieku. Wybrane problemy</i>, 2006.</p> <p>Lord Raglan, <i>Bohater tradycyjny</i>, W: <i>Folklore XLV</i>, 1934; przekł. Ignacy Sieradzki, „Pamiętnik Literacki” LXIV, 1973, z. 1.</p> <p>Ługowska, J. <i>Ludowa bajka magiczna jako tworzywo literatury</i>, Ossolineum 1981.</p> <p>Markiewicz, H. <i>Postać literacka i jej badanie</i>, W: <i>Autor – podmiot literacki – bohater. Z dziejów form artystycznych w literaturze polskiej</i> (zbiór.), red. A. Martuszevska, J. Sławiński, Wrocław 1983.</p> <p>Michułka, D. <i>Lenin dla maluczkich</i>, W: <i>(Przed)szkolne spotkania z lekturą</i>, red. B. Niesporek-Szamburska, M. Wójcik-Dudek, przy współpracy A. Zok-Smoły, Katowice 2015, s. 461-476.</p> <p>Nikolajewa, M. <i>The Rhetoric of Character in Children's Literature</i>, Scarecrow Press 2002.</p> <p>Paluszewski, J. <i>Legenda literacka Księcia Józefa Poniatowskiego</i>, Wydawnicwo Ajaks 2006.</p> <p>Papuzińska, J. <i>Dziecko w świecie emocji literackich</i>, Warszawa 1996.</p> |
| prof. dr hab. Krzysztof Biliński | Religie – wyznania- sekty | <p>Przedmiotem seminarium będą religie abrahamowe (judaizm, chrześcijaństwo - islam i inne) oraz religie dharmiczne (hinduizm,</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                           |                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                           |                                                                  | <p>buddyzm, sikhizm, dżinizm, adżiwików.</p> <p>Jeśli chodzi o chrześcijaństwo, to krąg zainteresowań obejmuje ekszrymskokatolików, katolicyzm rytów wschodnich, starokatolicyzm, polskokatolicyzm, mariawityzm, prawosławie, protestantyzm – ewangelicyzm, druga reformacja, anglikanie, metodyści, baptyści, kościoły chrystusowe, kościoły braterskie, adwentyści, badacze Pisma Świętego, zielonoświątkowcy, kościoły lokalne, ruch nowoapostolski, mormonizm, unitarianizm, inne związki odwołujące się do tradycji chrześcijańskiej. Wreszcie w końcu badaną tematyką będą sekty. Rozpatrywać je należy w perspektywie socjologicznym i religijnym.</p> <p>Ich cechą charakterystyczną jest separatyzm i ekskluzywizm, elitaryzm oraz bezpośrednio uwiarygodnienie przez Boga, a także elitaryzm i nadzór połączony z wykluczeniem. Genezą sekty jest protest jako geneza. Rozprzestrzenianie się nowych ruchów religijnych jest związane z wyczekiwaniem nowego świata i nadciągającej apokalipsy, uniwersalizm, a także synkretyzm wyznaniowy.</p> <p>Do najbardziej znanych sekt należą scjentolodzy, „Rodzina”, munizm, ruch New Age. Trzeba sobie zadać pytania o to, czy te ruchy są rzeczywiście niebezpieczne, czy wszystkie nowe ruchy religijne należą do sekt, wreszcie, jaki jest stosunek sekt wobec społeczeństwa i stanowisko państw wobec sekt.</p> <p>Studenci mogą pisać prace magisterskie o konkretnych religiach, związkach wyznaniowych lub sektach, jak również o obecności religii lub Biblii w literaturze, ewentualnie, szerzej, w kulturze. Promotor służy pomocą w wyborze źródeł, ewentualnie może zasugerować temat.</p> |
| prof. dr hab. Dorota Heck | Znane i nieznanie oblicza modernizmu (od końca XIX do XXI wieku) | <p>Interdyscyplinarne ujęcie, z uwzględnieniem korespondencji sztuk i jedności kultury, zjawisk literackich na tle malarstwa, architektury, tradycji kultury, estetyki życia codziennego.</p> <p>Interesować się będziemy zarówno postaciami z przełomu XIX i XX wieku, np. Stanisławem Ignacym Witkiewiczem, jak i piszącymi w XXI wieku, np. Anną Piwkowską, zarówno uznanymi, mającymi utrwalone miejsce w historii literatury, jak niedocenionymi, czekającymi na odkrycie lub zapomnianymi.</p> <p>Szczegółowy zestaw tematów negocjujemy, aby współpraca na cotygodniowych spotkaniach grupy seminaryjnej wszystkim sprawiała satysfakcję. Przede wszystkim czytamy teksty literackie, ale warto też wspólnie odwiedzić pobliskie muzeum, pomyśleć, co oglądano, jak się ubierano, czym się otaczano</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|                                          |                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                          |                                                                                | <p>w dziesięcioleciach szeroko pojętej nowoczesności, a kiedy pisali Stefan Żeromski, Maria Dąbrowska, Eustachy Rylski i in. Teoretycznym zapleczem będą dla nas zwłaszcza prace Włodzimierza Boleckiego, Ryszarda Nycza i Agaty Stankowskiej na temat modernizmu, najciekawsze jednak jest bezpośrednie zapoznawanie się z literaturą i sztuką.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <p>dr hab. Ewa Grzęda,<br/>prof. UWr</p> | <p>Podróż, krajobraz, ciało,<br/>zmysły w literaturze<br/>XIX, XX i XXI w.</p> | <p>Problematyka seminarium będzie wiązać się zarówno z tematem podróży i percepcji krajobrazu w literaturze i kulturze XIX, XX i XXI w., jak i funkcją i znaczeniem zmysłów w konstrukcji świata przedstawionego wybranych utworów literackich. Jako materiał badawczy można będzie wziąć pod uwagę zarówno literaturę użytkową (przewodniki, poradniki), relacje z podróży, jak również literaturę fikcjonalną reprezentowaną przez wszystkie gatunki. W przypadku relacji z podróży będziemy się zajmować także najnowszymi formami łączącymi tekst z obrazem (także filmem) jako dokumentem dołączonym do tekstu. W przypadku literatury podróżniczej przedmiotem badań będą mogły być zarówno ujęcia tradycyjne, jak i te podlegające ewolucji – nowatorskie, charakteryzujące się nowymi rozwiązaniami formalnymi. W tym obszarze możemy się także zająć literaturą adresowaną do młodego odbiorcy. Drugim istotnym zagadnieniem omawianym na seminarium będzie szeroko rozumiana sensualność wykorzystywana w procesie twórczym (zarówno jako źródło inspiracji, jak i temat i motyw literacki) oraz kreacja obrazu ciała ukazywanego w dziele literackim jako źródło doznań w spektrum od ekstazy do traumy. Sensualność jako przedmiot badań realizowanych na seminarium nie musi dotyczyć tylko i wyłącznie tematyki podróżniczej, można będzie analizować koncepcję, funkcję i znaczenie zmysłów w bardzo szerokim kontekście. W zależności od kierunku badań i tez badawczych będzie można wybrać odpowiednią metodologię. Wśród potencjalnych metod mogą być brane pod uwagę np.: antropologia kultury i antropologia podróży, studia nad sensualnością (studies of sensuality), studia nad górami (mountain studies) i inne w zależności od sformułowanych celów badawczych. Zapraszam na seminarium wszystkich zainteresowanych relacją między ciałem a przestrzenią, grą literackich konwencji, estetyką krajobrazu oraz funkcją i znaczeniem zmysłów i koncepcją ciała w dziele literackim.</p> |

|                                           |                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| dr hab. Monika Zaśko-Zielińska, prof. UWr | Polszczyzna w odmianie nieoficjalnej | <p>Seminarium magisterskie poświęcone będzie badaniom tekstów w przestrzeni nieoficjalnej: od prywatnej do zawłaszczanej przez media i instytucje. Podstawą naszych badań mogą być teksty osobiste (np. listy, pamiętniki, komunikatory internetowe) oraz publikowane w internecie przez nadawców prywatnych i instytucjonalnych.</p> <p>Będziemy badać:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- jak sytuacja komunikacyjna i medium wpływają na gatunek, styl i treść tekstu;</li> <li>- jak modyfikacja celu komunikacyjnego zmienia strukturę i język wypowiedzi;</li> <li>- jak na różne sposoby można równolegle realizować jeden cel komunikacyjny.</li> </ul> <p>Prowadzone badania pozwolą Państwu zobaczyć fragment rzeczywistości komunikacyjnej nieograniczony do izolowanego tekstu, ale charakterystyczny dla konkretnego nadawcy (człowieka, instytucji lub medium). Proponowany zakres seminarium umożliwia szeroki wybór materiału badawczego i tematów prac dyplomowych oraz powiązanie badań ze specyfiką przyszłej pracy zawodowej.</p> <p>W trakcie pracy będziemy wykorzystywać różne narzędzia stosowane w analizach korpusowych, dzięki czemu zyskają Państwo kompetencje w zakresie użycia nowych technologii w opisie języka.</p> |
| dr hab. Paweł Mackiewicz, prof. UWr       | Literatura polska XX i XXI w.        | <p>Seminarium poświęcone będzie wybranym zagadnieniom z obszaru polskiej literatury stuleci XX i XXI. Wybór ten w dużym stopniu zależał będzie od seminarzystów, swobodnemu dobieraniu problematyki prac sprzyjać powinien rozległy zakres tematyczny zajęć. Może on – na co bardzo liczę – ułatwić śledzenie procesów długotrwałych, ale nie wyklucza też ujęć analitycznych i studiów podejmowanych z bliskiej perspektywy. Literaturę chcę tu rozumieć szeroko, nie wyłączając z niej, o ile zajdzie taka potrzeba, np. krytyki literackiej i pokrewnych dziedzin pisarstwa, a także związków twórczości literackiej z innymi aktywnościami artystycznymi (np. filmem, teatrem, muzyką) oraz życiem literackim – historycznym lub współczesnym. Skupienie uwagi na literaturze polskiej nie stoi również na przeszkodzie badawczym zainteresowaniom jej obcymi inspiracjami i zewnętrznymi dopływami, zarówno dawniejszymi, jak i najnowszymi.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| dr hab. Piotr Rudzki                      | Teatr jako narzędzie poznania        | <p>W czasie seminarium będziemy zajmować się pozaestetycznymi funkcjami dzieła teatralnego, oczywiście niczego nie zaniedbując z zakresu jego artystycznej formy. Jeżeli cały świat to teatr (<i>Totus mundus agit histrionem</i>), możemy</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                                      |                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                      |                                                    | <p>odwrócić tę relację i stwierdzić, że teatr mieści w sobie świat, jest jego artystyczną, skompresowaną, poddaną wielu innym zabiegom twórczym wersją. Oglądając spektakle, uczestniczymy w świecie. Mówimy i działamy publicznie, a w zasadzie mówią i działają w naszym imieniu aktorki i aktorzy, dlatego Hannah Arendt traktowała teatr jako sztukę <i>par excellence</i> polityczną. Tak więc oprócz głębokiego przeżycia katartrycznego / metafizycznego spektakle teatralne są / powinny być szkołą krytycznego myślenia, performowania demokracji (lata trwania systemu demokratycznego w Attyce pokrywają się z historią klasycznego teatru starożytnej Grecji), podważania dominujących systemów myślenia, naruszania tabu / świętości (nie dla świętokradztwa i oburzenia, ale dla doświadczenia ich podważanej wartości). Tak więc teatr bywa / może być potężnym wehikułem edukacji (łac. <i>educare</i> od łac. <i>ex-duco</i> – „wyprowadzam”). Nie propagandy jakkolwiek rozumianej, ale mądrości. A dla osób świadomie i z pasją oddających się tworzeniu dzieł teatralnych powinien być szkołą zrozumienia, empatii, pokory, budowania zwrotnych relacji społecznych, ciągłego wysiłku w konstruowaniu przestrzeni umożliwiającej realizację talentów i spełnienie twórczych oczekiwań jednostek biorących udział w tym procesie.</p> <p>W trakcie pracy będziemy korzystać z performatyki jako dominującej szkoły oglądu dzieła teatralnego, ale zakładamy funkcjonalny synkretyzm.</p> <p>Konkretne tematy rozpraw magisterskich zostaną ustalone w dialogu pomiędzy osobami studiującymi i promotorem, aby pisanie sprawiało jak największą satysfakcję badawczą i poznawczą.</p> |
| dr hab. Agnieszka Małocha, prof. UWr | Nazwy żeńskie w polszczyźnie dawnej i współczesnej | <p><i>Jak uwolnić nazwy żeńskie z opium ideologii?; Współczesne wypełnianie luk semantycznych; Najnowsza leksyka feminatywna – czy rzeczywiście najnowsza?; Internacjonalizmy feminatywne; Czy „instagramerka” komuś przeszkadza?; „Graczka”, „gejmerka” czy „gamerka”?; „Radzicielka”, „pustoszycielka”, „znaczycielka” – w dawnych tekstach i źródłach leksykograficznych.</i></p> <p>Oto wybrane problemy badawcze, z którymi będzie można się zmierzyć na seminarium poświęconym problematyce funkcjonowania nazw żeńskich dawniej i dziś. Na podstawie tekstów historycznych (literackich, urzędowych,</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|                                                        |                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                        |                                                      | druków ulotnych, publicystyki, pomocniczo dzieł leksykograficznych i gramatyk) osoby studiujące będą mogli odkrywać różne praktyki komunikacyjne związane z nominacją kobiet, śledzić procesy kulturowo-językowe wpływające na zmiany sposobów eksplikacji bądź ukrywania informacji o płci, a także odkrywać zmiany zachodzące w wartościowaniu derywatów feminatywnych.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| dr hab. Marcin Poprawa                                 | Prosta i efektywna komunikacja – język, tekst, formy | Podczas seminarium będziemy zastanawiali się nad problemem prostego języka w komunikacji instytucjonalnej (prawnej, urzędowej, firmowej itp.). Podstawą rozważań będą zjawiska tekstowe, pragmatyczne, stylistyczne w rozmaitych gatunkach i formach wypowiedzi instytucjonalnej, jak również otoczenie semiotyczne (multimodalne) tychże wypowiedzi. Przedmiotem opisu i poszerzonych badań mogą być takie przykładowe zagadnienia, jak: <ul style="list-style-type: none"> <li>- architektura, pragmatyka i stylistyka stron internetowych instytucji,</li> <li>- język a infografika w komunikacji instytucjonalnej a standardy efektywnej komunikacji,</li> <li>- źródła prostego języka – komunikacja instytucjonalna u progu XX wieku,</li> <li>- języka w urzędzie a nowe media,</li> <li>- teksty instytucjonalne w miejskim krajobrazie językowym a standard prostego języka.</li> </ul> |
| dr hab. Jan Choroszy, prof. UW                         | Edytorstwo naukowe między tradycją a nowoczesnością  | Seminarium edytorskie jest adresowane do studentów specjalności Edytorstwo naukowe i kulturowe na kierunku Filologia polska oraz do absolwentów kierunku Kultura i praktyka tekstu. Założonym celem wspólnej pracy jest przygotowanie komentowanej edycji tekstu literackiego, dokumentów życia osobistego, korespondencji lub niedrukowanych litterariów przechowywanych w Dziale Rękopisów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu. Horyzont czasowy seminarium ograniczony jest do XIX i XX wieku.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| prof. dr hab. Małgorzata Łoboz (studia niestacjonarne) | Literackie i kulturowe tradycje polskiego romantyzmu | Przedmiotem analizy będzie twórczość (oraz biografistyka) wybranych twórców polskiego romantyzmu (z zaakcentowaniem „zapomnianych” przedstawicieli romantyzmu krajowego), a także kontynuacje wybranych aspektów filozofii, historii, kultury i sztuki romantyzmu w realizacjach literackich poetów i pisarzy schyłku XIX w., XX. w. i XXI wieku. W problematykę seminarium wpisują się również dzieje XIX-wiecznych konwencji obyczajowych, symbolika kulturowa XIX w. i jej współczesne kontynuacje, europejskie inspiracje literackie w literaturze i kulturze XIX                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                               |                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                               |                                                                                                        | <p>i XX w. oraz szeroko pojęte „literaturoznawcze” interpretacje romantycznych i XIX-wiecznych tropów kulturowych. Zapraszam również wszystkich zainteresowanych kulturą muzyczną i „muzycznością” literatury.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p>prof. dr hab. Jolanta Ługowska</p>                         | <p>Arcydzieła literatury dziecięcej i młodzieżowej – wyznaczniki i sposób istnienia.</p>               | <p>Przyszłych seminarzystów chciałabym zaprosić do wspólnych rozważań nad istotą arcydzieła, szczególnie zaś arcydzieła literatury adresowanej do młodego odbiorcy. Rozważania te warto zacząć od próby odpowiedzi na pytanie, czy, biorąc pod uwagę właściwości literatury dziecięcej, przede wszystkim przypisywany jej dydaktyzm i skłonność do symplifikacji, osiągnięcie przez konkretny utwór statusu arcydzieła jest w ogóle możliwe. Warto też poddać dokładniejszej refleksji zmiany w postrzeganiu kategorii potencjalnego odbiorcy – zdarza się bowiem, że utwory “pierwotnie dziecięce” funkcjonować zaczynają w obiegu wysokoartystycznym, wiążącym się z adresatem dorosłym. Tradycyjnie kategorię arcydzieł kojarzy się z długim trwaniem w historii literatury i kultury, wyrażającym się w liczbie wznowień, przekładów, w różnego rodzaju adaptacjach, kontynuacjach, współcześnie w ekranizacji wciąż inspirujących twórców współczesnej kultury dzieł literackich. Warto przy tym uwzględnić w rozważaniach nad arcydziełami pojęcia o zbliżonym zakresie semantycznym, przede wszystkim – kategorię bestsellera. Realizując zasadniczy temat seminarium warto sięgnąć do klasyki literatury światowej. Egzemplifikacją ogólnej refleksji nad arcydziełem mogą więc być rozważania nad dzisiejszą obecnością w kulturze “Muminków”, “Kubusia Puchatka” czy “Ani z Zielonego Wzgórza”. Możliwe są oczywiście także inne wybory, zarówno z literatury światowej jak i z twórczości polskich autorów.</p> |
| <p>dr hab. Agnieszka Kuniczuk<br/>(studia niestacjonarne)</p> | <p>Chcemy wiedzieć, jak do tego doszło... krytyka genetyczna jako metoda badania procesu twórczego</p> | <p>Celem seminarium jest zapoznanie studentów z krytyką genetyczną – nowoczesnym podejściem badawczym, które koncentruje się nie na ukończonym dziele literackim, lecz na jego powstawaniu. Punktem wyjścia będzie pytanie: jak przebiega proces twórczy? Zbadamy bruliony, notatki, szkice, poprawki, wersje robocze – wszelkie ślady pracy pisarskiej, które pozwalają prześledzić ewolucję dzieła i sposób myślenia autora. Seminarium będzie miało charakter interdyscyplinarny. Studenci poznają historię i podstawowe założenia krytyki genetycznej (ze szczególnym uwzględnieniem szkoły francuskiej), a także sposoby jej zastosowania w badaniach nad literaturą polską. Istotnym</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                       |                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                       |                                                                                | <p>elementem zajęć będzie praca z archiwaliami – rękopisami, maszynopisami, dokumentami cyfrowymi – oraz analiza konkretnych przypadków twórczości pisarzy.</p> <p>W trakcie seminarium studenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- zapoznają się z metodologią krytyki genetycznej oraz pojęciem „dokumentu genezy”,</li> <li>- dowiedzą się, jak czytać i interpretować rękopisy,</li> <li>- nauczą się rekonstruować proces tworzenia tekstu literackiego,</li> <li>- będą pracować z archiwaliami (m.in. w bibliotekach cyfrowych lub zbiorach specjalnych),</li> <li>- przygotują własne prace badawcze, analizujące proces twórczy wybranego autora lub dzieła.</li> </ul> <p>Seminarium jest skierowane do osób zainteresowanych literaturą dziewiętnastowieczną, współczesną, edytorstwem, archiwistyką oraz nowoczesnymi metodami analizy tekstu. Szczególnie przydatne będzie dla tych, którzy chcą zrozumieć literaturę „od kuchni” – jako wynik dynamicznego, często nieoczywistego procesu twórczego, który zostawia po sobie bogaty ślad materialny.</p> |
| <b>SZTUKA PRZEKŁADU, TWÓRCZE PISANIE I KRYTYKA LITERACKA</b><br>(STUDIA STACJONARNE I NIESTACJONARNE) |                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>PROWADZĄCY/A</b>                                                                                   | <b>TEMAT SEMINARIUM</b>                                                        | <b>OPIS SEMINARIUM</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| prof. dr hab. Joanna Orska<br>(studia stacjonarne i niestacjonarne)                                   | Nowoczesna proza i gatunki epickie w kontekście debaty o literaturze światowej | <p>Proza fikcyjna stanowi najlepiej sprawdzający się na dzisiejszym rynku literatury rodzaj literacki, najłatwiej przekraczający narzucone przez narodowe tradycje i kanony literatury granice i różne, z tym związane oczekiwania odbiorców. Przedmiotem pracy na seminarium będą zarówno dzisiejsze koncepcje debaty o literaturze światowej, jak i metodologie komparatystyczne umożliwiające krytyczne porównania w zakresie realizacji gatunków, wątków czy tematów ‘światowej’ prozy, włączając w to zagadnienia społeczne wiodące w literaturze nowoczesnej i późnonowoczesnej. Towarzyszyć temu będą pytania o możliwość problematyzowania prozy w wymiarze ‘światowym’, w kategoriach proponowanych przez takich badaczy jak Pascal Casanova, Franco Moretti czy (negatywnie) przez Emily Apter. Podstawą naszych badań może być literatura polska, ale także tłumaczenia; pole badań, które nas będą zajmować, powinny utworzyć raczej dzieła głównego nurtu. Literatury, do których będziemy się odwoływać, powinny być związane z zachodnim kręgiem</p>               |

|                                |                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------|------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                |                                                | <p>kulturowym. Pewnej zachowawczości, jeśli chodzi o wybór naszego kręgu kulturowego, może towarzyszyć dobór dodatkowych metodologii analitycznych (związanych np. z krytyką feministyczną czy zagadnieniami studiów postzależnościowych), umożliwiających poszerzenie perspektywy dla zainteresowanych. Celem seminarium jest stworzenie pracy o komparatystycznych podstawach metodologicznych i o analityczno-interpretacyjnym charakterze, w odniesieniu do indywidualnie wybranych powieści, opowiadań czy innych gatunków o epickim czy narracyjnym charakterze.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| dr hab. Magdalena Śniedziewska | Przekład intersemiotyczny i przekład literacki | <p>Na seminarium skoncentrujemy się na dwóch rodzajach przekładu. Pochylając się nad pierwszym, intersemiotycznym, poznamy różne teorie reprezentacji, spróbujemy zdefiniować pojęcia tj. ekfrazę czy ekfrastyczność i omówimy ideę korespondencji sztuk. Nauczymy się czytania literatury w kontekście ustaleń historyków sztuki. W przypadku przekładu literackiego, skupimy się na praktyce tłumaczeniowej, konfrontując ją z najważniejszymi teoriami translatologicznymi.</p> <p>Zaliczenie I semestru: przygotowanie i przedstawienie na zajęciach (w postaci 30-minutowej prezentacji) konspektu pracy magisterskiej.</p> <p>Zaliczenie II semestru: rozdział pracy magisterskiej.</p> <p>Zaliczenie III semestru: rozdział pracy magisterskiej.</p> <p>Zaliczenie IV semestru: gotowa rozprawa.</p> <p>Proponowane tematy prac magisterskich (można również wskazać własne zagadnienie):</p> <p>Przekład intersemiotyczny</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ekfrastyczność w XX-wiecznej poezji polskiej</li> <li>2. Spór o Vermeera. Klasycyści i barbarzyńcy wobec pojęcia wzniosłości</li> <li>3. Poetycka recepcja twórczości Tadeusza Makowskiego</li> <li>4. Malarstwo historyczne Rembrandta w interpretacji polskich poetów</li> <li>5. Czy istnieje polska poezja surrealistyczna?</li> <li>6. Apokryfy malarskie: <i>Kolor słońca</i> Andrei Camilleriego i <i>Saturn</i> Jacka Dehnela</li> </ol> <p>Przekład literacki</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. O krok od oryginału. Piotr Sommer jako tłumacz poezji amerykańskiej</li> </ol> |

|                                                             |                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                             |                                                               | <div> <div>2. <i>Mucha</i> Luigiiego Pirandella w przekładzie Gustawa Herlinga-Grudzińskiego</div> <div>3. Bliscy poeci. O twórczości przekładowej Jakuba Ekiera</div> <div>4. Twórczość Fleur Jaeggy w przekładach Magdaleny Tulli</div> <div>5. Poezja Adama Zagajewskiego w przekładach Clare Cavanagh</div> <div>6. Miłosz jako tłumacz haiku.</div> </div> |
| prof. dr hab. Wojciech Soliński                             | Szczegółowych informacji udziela osoba prowadząca seminarium. | Szczegółowych informacji udziela osoba prowadząca seminarium.                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| dr hab. Marian Bielecki, prof. UW r (studia niestacjonarne) | Nowoczesność – tożsamość – literatura                         | Poznanie szerokokresowej koncepcji modernizmu (nowoczesności) oraz postmodernizmu (ponowoczesności). Poznanie najbardziej wpływowych koncepcji teoretycznoliterackich. Wdrażanie do stosowania w praktyce interpretacyjnej różnych języków metodologicznych. Tożsamość i literatura – wzajemne relacje.                                                         |